

De Escapist van de apocalypsgeneratie

DE WONDERE WERELD VAN STEF LERNOUS

In zijn roman *The Amazing Adventures of Kavalier & Clay* schetst de Amerikaanse schrijver Michael Chabon op onnavolgbare wijze het ontstaan van de *comic strip*, en in het bijzonder van de superheld *The Escapist*. Het boek speelt zich af tijdens de Tweede Wereldoorlog en de schrijvers van de strip zijn een ambitieuze jonge Jood en een Tsjechische leerling van Houdini. Op hun manier transformeren zij een gruwelijke werkelijkheid tot een in strak lycra gehulde superheld met een grote sleutel op zijn borst, die uit elke hachelijke situatie op wonderse wijze weet te ontsnappen. Zijn nauwelijks verhulde machtige torso is omhangen met doorbroken kettingen, en de superheld straalt die typische mengeling van nauwelijks beheerst geweld en erotische geladenheid uit die de *comics* zo populair hebben gemaakt bij een jong (mannelijk) publiek. *The inspirations and lubrications of five hundred aging boys dreaming as hard as they could*, is Chabons treffende beschrijving van het genre.

De nerd in het abattoir

De kettingen, de kitsch, de onbarmhartige transformatie van de realiteit doorheen escapistische genremiddelen, het zijn elementen die theatermaker Stef Lernous zeker wel zouden liggen. Oorspronkelijk een bijzonder actieve kracht in het amateurtheater, opereert Lernous nu samen met zijn kompanen Nick Kaldunski, Joost Vandecasteele en Tine Van den Wyngaert onder de gezelschapsnaam Abattoir Fermé. Daarnaast is hij acteur en schrijver van verschillende theaterteksten. De stukken drijven meestal op een groteske absurditeit, die alle regels van de goede smaak zonder veel pardon overboord gooien. In *Witte Rozen voor Carla* (tekst van Lernous, productie Fabuleus) worden vier jonge juffrouwen in een oud huis overvallen door hun Regels. In *Super Seance* van Eland Nieuwe Stijl (een samenwerking tussen Stef Lernous, Chiel van Berkel en Joost Vandecasteele) richten drie nerds een sekte op om meisjes te kunnen verkrachten. En in *Galapagos* (Abattoir Fermé) wordt in een SM-scène een flinke ping-pongbal in de aars van de acteur gepropt. Lernous' theater is een hallucinante mengeling van autobiografische elementen, groteske genremiddelen en pakkende anekdotiek.

Ook Lernous heeft het over de wereld, maar dan wel de wereld zoals die zich nu voor ons ontvouwt. Voor *Galapagos* dook de regisseur de *Counter Culture of Apocalypse Culture* binnen. Tijdens onze gesprekken zag ik fragmenten uit Guy Maddins *The Heart of the World*, een fantastische ode aan de film uit de jaren '20, met referenties naar Lang en Murnau, een haast surrealistisch beeldverhaal (zoals het letterlijk kloppende hart van de wereld) gemonteerd op MTV-snelheid. Daarnaast een vroege film van de Koning van de Slechte Smaak John Waters, die de onnatuurlijke speelstijl, vreemde cameravoering en sleezy inhoud

van zijn films verhief tot een zeer eigen 'esthetiek van het te veel', van puberale transgressie. Er is ook *The Old Dark House* uit 1932 van cult horror-regisseur James Whale. En uiteraard *Buffy the Vampire Slayer*, maar deze keer in speciale musicalversie, compleet met roze discofilters op de horrorscènes, de fashionable sérieux van de hippe jeugdserie verlicht opgesmukt met een flinke lading ironie.

En natuurlijk kijken we ook naar de onnavolgbare documentaire serie *Disinformation*, een interviewreeks waarin twijfelachtige wetenschappers, 'ervaringsdeskundigen', geflipte kunstenaars, heksen en magiërs hun verslag kunnen doen over samenzweringstheorieën, magische uitvindingen, marketing, religie en de wereld in het algemeen. Het zijn vooral deze getuigenissen die Lernous inspireerden tot het schrijven van *Galapagos*: een stuk over de alledaagse angsten van gewone mensen, die oplossen in de allesbehalve alledaagse theorieën en kunstgrepen van een dolgedraaide minderheid.

De wereld van Lernous in een notendop.

het einde van de mensheid gaat geen bom zijn
maar dees:
een proefbuizeke
met een rubberen hoedje
dat aan 't verduren is
ne kerel komt uit ne metro gekropen
en breekt het buizeke
op den trottoir
(uit *Galapagos*)

Gekanaliseerde angsten

STEF LERNOUS We leven in een wereld die geregeerd wordt door een overvloed aan informatie. Naast een gecanoniseerde waarheid word je op internet en op TV geconfronteerd met een gevarieerd aanbod aan samenzweringstheorieën, Roswell-wetenschappers, en *misinformation* van alle mogelijke soorten. Zelf ben ik erg geïnteresseerd in mensen die hun eigen waarheid maken. In freaks en weirdo's, die hun eigen werkelijkheid produceren. Maar die tegelijkertijd ook de verborgen onderstromen in ons denken zichtbaar maken, zoals die ook wel naar boven komen in sadistische kinderverhaaltjes.

We zitten in een tijdsgewricht waar iedereen houvast zoekt in uitzinnige waarheden. Het denken van de satanist Aleister Crowley bijvoorbeeld is ontzettend populair hier in Mechelen. Er is een grote belangstelling voor het occulte en magie, in mijn ervaring vooral bij jonge meisjes. Vroeger werd je prinses, nu duik je in Wicca.